

GUIDE: 5 TEGN PÅ SYNKEPROBLEMER

Sådan spotter du en person,
som har problemer med at synke-spise-drikke (Dysfagi)

DYSFAGI

Stammer fra græsk, hvor dys = vanskelighed/besvær og fagi = spise.

Du skal kunne synke dit mundvand før du kan spise og drikke, altså en person kan ikke spise og drikke, hvis ikke han kan synke. Dysfagi er et symptom, som ses ved mange sygdomme og når vi bliver ældre. Dysfagi kan resultere i langt mere end synkebesvær.

Dysfagi kan være årsagen til at personen spiser og drikke for lidt og dermed bliver under- eller fejlernæret, får væskemangel og komplikationer som fejlsynkning,

udvikling af lungebetændelse og i værste fald kvælning.

En person med dysfagi kan opleve social isolation og nedsat livskvalitet samt føle sig dobbelt ramt, hvis han f.eks. har fået diagnosticeret kræft og oveni har fået dysfagi, som har givet ham problemer med at deltage i måltider og sociale aktiviteter på grund af hans problemer med at synke-spise-drikke.

HVORDAN KAN DU SPOTTE DYSFAGI?

Det er helt afgørende at du, som pårørende eller fagprofessionel, hurtigt spotter en person med dysfagi, så tidligere beskrevne komplikationer minimeres.

Det er lidt komplekst, at spotte dysfagi, da der desværre ikke kun er 1 tegn på dysfagi!

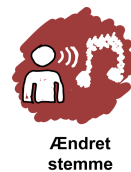
De 5 tegn som du ser her til højre, er tegn som du altid skal være opmærksom på hos personen, når I spiser sammen, når du hjælper vedkommende under et måltid eller med tandbørstning f.eks. hvor du giver personen et glas vand, hjælper ham til at skylle munden efter tandbørstning eller når han skal synke en tablet.

? Rømmer sig eller hoster under eller lige efter indtagelse af mad/drikke.

? Er lang tid om at synke og sidder måske lang tid med mad/drikke/mundvand i munden.

? Får ændret stemme under eller efter indtagelse af mad/drikke.

? Får et rallende eller besværet åndedræt under eller efter indtagelse af mad/drikke.

? Har smerter ved synkning af mad/drikke.

Hvis bare et af ovenstående direkte tegn på dysfagi viser sig under et måltid eller anden aktivitet, hvor der indtages mad og drikke samt i forbindelse med tandbørstning, så anbefales det, at personen henvises til en yderligere udredning for dysfagi hos en ergoterapeut med denne specialviden.

INDIREKTE TEGN PÅ DYSFAGI

Du skal desuden være opmærksom på mere indirekte tegn på dysfagi som f.eks. kan være, hvis personen:

Hvis bare et af ovenstående mere indirekte tegn viser sig, så anbefales det, at få personen henvist til en yderligere udredning for dysfagi hos en ergoterapeut.

Hyppige feberepisoder

? Ofte har feber, uden lægen finder en årsag.

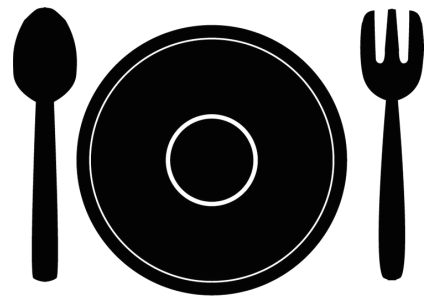
Gentagne lungebetændelser

? Gentagende gange har lungebetændelse, uden lægen finder en årsag.

Uønsket vægttab

? Uønsket vægttab.

DIN ROLLE I AT SPOTTE DYSFAGI?

Hvis du er pårørende, fagprofessionel og måske ansat i plejen eller som pædagogisk personale, har du en vigtig rolle i forhold til opsporing af dysfagi.

Dine observationer af problemer med synke-spise-drikke ved måltiderne, i forbindelse med mundhygiejne eller når du giver medicin er alfa og omega for en tidlig opsporing af dysfagi.

Har du behov for en samtale om dysfagi og hvordan du/I på din arbejdsplads får yderligere viden, færdigheder og kompetencer om dysfagi, er du altid velkommen til at kontakte mig på 4041 5092 eller info@annettekjaersgaard.dk

Læs mere om dysfagi på www.annettekjaersgaard.dk, hvor jeg også blogger om nyheder i relation til opsporing, udredning og behandling om dysfagi

ANNETTE KJÆRSGAARD

Ergoterapeutisk specialist med PhD inden for dysfagi med mere end 30 års erfaring inden for rehabilitering af mennesker med hjerneskadener.

Jeg arbejder primært med spørgsmål, der relaterer sig til undersøgelse og behandling af personer, der har problemer med at synke, spise og drikke (dysfagi) f.eks. styrkelse af tværfagligt samarbejde, implementering af evidensbaseret viden i klinisk praksis "helt ud til spisebordet", Facial-Oral Tract Therapy (F.O.T.T.), hoved- og siddestillinger under måltidet, konsistens af mad og drikke, mundhygiejne.

Annette er forfatter til bogen: "Ansigt, mund og svælg", som i 2020 er udkommet i en revideret udgave. Bogen kan købes på Forlaget Munksgaard.

Læs mere om Annette og dysfagi på www.annettekjaersgaard.dk eller ring 40 41 50 92.

5 TEGN PÅ DYSFAGI

Rømme eller
hoste?

? Rømmer sig eller hoster under eller lige efter indtagelse af mad/drikke.

Lang tid
om synket

? Er lang tid om at synke og sidder måske lang tid med mad/drikke/mundvand i munden.

Ændret
stemme

? Får ændret stemme under eller efter indtagelse af mad/drikke.

Rallende
åndedræt

? Får et rallende eller besværet åndedræt under eller efter indtagelse af mad/drikke.

Smerter ved
synket

? Har smerter ved synkning af mad/drikke.